باسمه تعالی

آزمون تشریحی هماهنگ دی‌ماه

(دورهٔ دوم متوسطه)

نام و نام خانوادگی:

مدرسه: کلاس: مدت آزمون: **۱۱۰ دقیقه** تاریخ آزمون: **۱۴۰۳/۱۰/۹**

نام درس: **علوم و فنون ادبی** پایه: **دوازدهم** (رشته انسانی) صفحه **۱** از **۴**

ردیف	سؤال	بارم
الف	**تاریخ ادبیات**	**۲**
۱	**الف) کتاب «سرگذشت حاجی بابای اصفهانی» اثر کیست؟** **ب) اولین کسی که در ایران به نوشتن نمایشنامه فارسی پرداخت، چه نام داشت؟**	۰/۵
۲	**چه عواملی در ایجاد نهضت بازگشت ادبی تأثیرگذار بودند؟ (دو مورد)**	۰/۵
۳	**مجلهٔ «بهار» که نشریه‌ای ادبی محسوب می‌شد، در سال‌های مشروطه به وسیلهٔ چه کسی منتشر شد؟** الف) محمدتقی بهار ب) میرزایوسف‌خان اعتصامی آشتیانی	۰/۵
۴	**هر یک از عبارات زیر، کدام شاعر یا نویسنده را معرّفی می‌کند؟** الف) در سبک خراسانی با زبانی حماسی شعر می‌سرود. علاوه بر تحقیق و تدریس در دانشگاه در حوزه سیاست و روزنامه‌نویسی نیز فعالیت داشت. تاریخ تطوّر نظم فارسی از آثار اوست. ب) او با تغییر سبک نگارش، تکلّف را در نثر از بین برد و مسائل عصر را با کاربرد زبان و اصطلاحات رایج و آمیخته به شعر و ضرب‌المثل‌های لطیف، به سبک گلستان سعدی نوشت و موجب اقبال عامه به نثر گردید.	۰/۵
ب	**سبک‌شناسی**	**۲**
۵	**درستی یا نادرستی هر یک از عبارت‌های زیر را مشخص کنید.** الف) در شعر عصر بیداری، گروهی مانند سید اشرف‌الدین گیلانی و عارف قزوینی به زبان ساده و صمیمی کوچه و بازار روی آوردند و از واژه‌ها و اصطلاحات موسیقی عامیانه و حتی واژه‌های فرنگی بهره بردند. درست ☐ نادرست ☐ ب) یکی از ویژگی‌های زبانی در دوره بیداری، توجه ویژه کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌های زبانی در شعر است. درست ☐ نادرست ☐ ج) بنیادی‌ترین تفکر و خواست مشروطه‌خواهان قانون و قانون‌مداری بود و این مضمون به سخن شاعران و نویسندگان این دوره هم راه یافت. درست ☐ نادرست ☐	۰/۷۵
۶	**شاعران دورهٔ بیداری نیازها و کاستی‌های محرومان جامعه را موضوع سخن خود قرار دادند و به دفاع از کارگران و ضعیفان توجه داشتند. دو تن از شاعران شاخص در این زمینه را نام ببرید.**	۰/۵
۷	**کدام مورد را <u>نمی‌توان</u> جزء موضوعات نثر دوره بیداری به شمار آورد؟** الف) حقوق مدنی زنان ب) تنفر از خرافات ج) ستایش درباریان د) طنز سیاسی ـ اجتماعی	۰/۲۵
۸	**جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید.** الف) یکی از ضعف‌های تکنیکی در اغلب داستان‌های دوران مشروطه، حضور ..... در بعضی صحنه‌های داستان و سخن گفتن او با خواننده است. ب) شاعران دورهٔ بیداری، گاه با تأثیرپذیری از اوضاع اجتماع نوآوری‌هایی در عرصه تخیل پدید آوردند که نمونهٔ آن را در پاره‌ای از اشعار ..... می‌توان دید.	۰/۵

www.kanoon.ir

باسمه تعالی

آزمون تشریحی هماهنگ دی‌ماه

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

نام و نام خانوادگی: (دورهٔ دوم متوسطه)

مدرسه: کلاس: مدت آزمون: **۱۱۰ دقیقه** تاریخ آزمون: **۱۴۰۳/۱۰/۹**

نام درس: **علوم و فنون ادبی** پایه: **دوازدهم** (رشته انسانی) صفحه **۲** از **۴**

ردیف	سؤال	بارم
ج	**موسیقی و شعر**	۶
۹	**تقطیع نمونه‌های زیر، با علائم هجایی‌ای که در برابر آنها آمده است، با کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد؟** الف) سوی من: ∪ ∪ ـ ب) شب و روز: ∪ ـ ـ ∪	۱
۱۰	**واژهٔ «خودارزیابی» را یکبار با حذف همزه و یکبار بی‌همزه، برش هجایی بزنید و علائم هجایی آن را بنویسید.** الف) با حذف همزه: ب) بدون حذف همزه:	۰/۵
۱۱	**پس از یافتن وزن هر بیت، بگویید کدام‌یک را می‌توان به دو صورت به ارکان تشکیل‌دهندهٔ خود، تقطیع کرد؟** الف) کشتی شکستگانیم، ای باد شرطه برخیز باشد که باز بینیم دیدار آشنا را ب) ماه فرومانند از جمال محمد سرو نباشد به اعتدال محمد	۱
۱۲	**همسان یا ناهمسان بودن وزن هر بیت را مشخص کنید. (ذکر همسان و ناهمسان کافی است و نیازی به تقطیع نیست.)** الف) درد عشقی کشیده‌ام که مپرس زهر هجری چشیده‌ام که مپرس ب) به حسن خلق و وفا کس به یار ما نرسد تو را در این سخن انکار کار ما نرسد ج) آب زنید راه را هین که نگار می‌رسد مژده دهید باغ را بوی بهار می‌رسد	۰/۷۵
۱۳	**با رسم جدول، مصراع داده شده را تقطیع هجایی کنید، سپس علائم هجایی مصراع را نشان بدهید و در پایان وزن مصراع را بنویسید.** «محمّد کآفرینش هست خاکش»	۱/۵
۱۴	**مصوّت بلند «ی» در چه صورت همیشه کوتاه خوانده می‌شود؟**	۰/۲۵
۱۵	**پس از تقطیع هجایی و مشخص کردن علائم هجایی بیت زیر، اختیار زبانی به کار رفته در آن را مشخص کنید.** **«ز دو دیده خون فشانم ز غمت شب جدایی چه کنم که هست اینها گل باغ آشنایی»**	۱
د	**زیبایی‌شناسی**	۶
۱۶	**تلمیحات ابیات زیر را بنویسید.** الف) یار بی‌پرده از در و دیوار در تجلی است یا اولی‌الابصار ب) چون جواب احمق آمد خامشی این درازی در سخن چون می‌کشی ج) یا رب این آتش که بر جان من است سرد کن زان سان که کردی بر خلیل د) حرفی است اینکه خضر به آب بقا رسید زین چرخ دل سیه دم آبی ندید کس	۱

www.kanoon.ir

باسمه تعالی

آزمون تشریحی هماهنگ دی‌ماه

(دورهٔ دوم متوسطه)

نام و نام خانوادگی:

مدرسه: کلاس: مدت آزمون: **۱۱۰ دقیقه** تاریخ آزمون: **۱۴۰۳/۱۰/۹**

نام درس: **علوم و فنون ادبی** پایه: **دوازدهم** (رشته انسانی) صفحه **۳** از **۴**

ردیف	سؤال	بارم
۱۷	**در هر یک از ابیات تضمین به کار رفته در آن از کدام شاعران است؟** الف) حافظ از جور تو حاشا که بگرداند روی / من از آن روز که در بند توام آزادم ب) شده انتظارم از حد چه شود ز در درآیی / ز دو دیده خون فشانم ز غمت شب جدایی	۰/۵
۱۸	**در مصراع دوم بیت زیر کدام کلمات با یکدیگر مراعات النظیر دارند؟** **«بی تربیت آزادی و قانون نتوان داشت / «سعفص» نتوان خواند نخوانده «کلمن» را»**	۰/۲۵
۱۹	**با توجه به بیت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید.** **«گر ندیدی قبض و بسط عشق را / گریهٔ مینا نگر خندیدن ساغر ببین»** الف) لف دوم را بنویسید. ب) نشر اول را مشخص کنید. ج) نشرها با یکدیگر چه آرایه‌ای می‌سازند؟	۰/۷۵
۲۰	**هر یک از موارد گروه (الف) کدام آرایهٔ ادبی را در گروه (ب) داراست؟ (یک مورد در گروه (ب) اضافی است.)** (الف) / (ب) الف) چیست این سقف بلند سادهٔ بسیار نقش / هیچ دانا زین معما در جهان آگاه نیست ب) مرا نصیب غم آمد به شادی همه عالم / چرا که از همه عالم محبت تو گزیدم ج) دل و کشورت جمع و معمور باد / ز ملکت پراکندگی دور باد د) ساحل افتاده گفت: گرچه بسی زیستم / هیچ نه معلوم شد آه کم من چیستم ۱ـ تناسب ۲ـ تضاد ۳ـ تناقض ۴ـ لف و نشر مرتب ۵ـ لف و نشر مشوش	۱
۲۱	**لف و نشرها را در ابیات زیر مشخص کنید و نوع هر یک را بنویسید.** الف) روی و چشمی دارم اندر مهر او / کاین گوهر می‌ریزد آن زر می‌زند ب) منعم مکن از دیدن قد و رخ و چشمش / من انس به سرو و گل و بادام گرفتم	۱
۲۲	**کدام مصراع از بیت زیر تناقض دارد؟ علت آن را توضیح دهید.** **«ز کوی یار می‌آید نسیم باد نوروزی / از این باد ار مدد خواهی چراغ دل برافروزی»**	۰/۵
۲۳	**آرایه‌های مشترک هر گروه از ابیات زیر را مشخص کنید.** ۱) الف) فلک در خاک می‌غلتید از شرم سرافرازی / اگر می‌دید معراج ز پا افتادن ما را ب) عجب مدار که در عین درد خاموشم / که درد یار پریچهره عین درمان است ۲) الف) با آنکه جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت ب) فرو رفت و بر رفت روز نبرد / به ماهی نم خون و بر ماه گرد	۰/۵

www.kanoon.ir

باسمه تعالی

آزمون تشریحی هماهنگ دی‌ماه

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

نام و نام خانوادگی: (دورهٔ دوم متوسطه)

مدرسه: کلاس: مدت آزمون: **۱۱۰ دقیقه** تاریخ آزمون: **۱۴۰۳/۱۰/۹**

نام درس: **علوم و فنون ادبی** پایه: **دوازدهم** (رشته انسانی) صفحه **۴** از **۴**

ردیف	سؤال	بارم
۲۴	**در کدام دو گزینه تلمیح به یک داستان مشترک اشاره دارد؟ آن داستان را بنویسید.** الف) گفت آن یار کزو گشت سردار بلند جرمش این بود که اسرار هویدا می‌کرد ب) ناقه سنگین می‌رود در هر قدم گویی ز شوق روح مجنون چنگ در دامان محمل می‌زند ج) در آینه دوباره نمایان شد / با ابر گیسوانش در باد / باز آن سرود سرخ أنا الحق / ورد زبان اوست. د) من نمازم را وقتی می‌خوانم / که اذانش را باد گفته باشد / سر گلدستهٔ سرو	۰/۵
هـ	**نقد و تحلیل نظم و نثر**	۴
۲۵	**با توجه به متن زیر به سؤالات پاسخ دهید.** **«باری چه دردسرت بدهم؟ آن قدر گفت و گفت و گفت تا ما را به این کار واداشت. حالا که می‌بینند آن روی کار بالاست دست و پایش را گم کرده، تمام حرف‌ها یادش رفته. تا یک فراش قرمزپوش می‌بینند، دلش می‌تپد تا به یک ژاندارم چشمش می‌افتد، رنگش می‌پرد. هی می‌گوید: امان از هم‌نشین بد.»** الف) متن بالا برگرفته از کدام کتاب است و نویسندهٔ آن کیست؟ ب) یک مورد از ویژگی‌های ادبی این متن را بنویسید. ج) یک ویژگی فکری در متن بیابید. د) واژه‌ای بیابید که فارسی و عربی نباشد.	۱/۵
۲۶	**با توجه به ابیات زیر به سؤالات پاسخ دهید.** **«ای مرغ سحر چو این شب تار بگذاشت ز سر سیاهکاری** **وز نفحهٔ روح‌بخش اسحار رفت از سر خفتگان خماری** **بگشوده گره ز زلف زرتار محبوبهٔ نیلگون عماری** **یزدان به کمال شد پدیدار و اهریمن زشت‌خو حصاری** **یادآر ز شمع مرده یادآر»** الف) مفهوم کلی بیت سوم چیست؟ ب) در بیت چهارم کدام آرایهٔ ادبی برجسته است؟ ج) وزن بیت اول چیست؟ د) در بیت اول یک اختیار شاعری زبانی بیابید. هـ) مصراع پایانی دربارهٔ کیست؟ و به چه واقعه‌ای اشاره دارد؟	۲/۵
	جمع بارم	۲۰